

Valsts ieņēmumu dienests

Talejas iela 1, Rīga, LV-1978, tālr. 67122689, e-pasts vid@vid.gov.lv, www.vid.gov.lv

UZZIŅA

Rīgā

09.07.2024. Nr. P005-17/27.1/7731

Uz 31.05.2024. Nr. b/n

SIA "KKKKKK"
Paziņošanai EDS

Par uzziņas sniegšanu un
papildu ziņu pieprasīšanu

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) ir izskatījis SIA "KKKKKK", reģistrācijas Nr. 4444444444 (turpmāk – iesniedzēja), 2024. gada 31. maija (saņemts Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmā 2024. gada 10. jūnijā) iesniegumu par uzziņas sniegšanu par muitas vērtības noteikšanu un darījuma līguma noslēgšanas formu (turpmāk – iesniegums) un sniedz šādu uzziņu.

Iesniedzēja iesniegumā izklāsta šādu faktu aprakstu.

Iesniedzēja – juridiskā adrese [...] Latvija, Latvijas pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) maksātāja Nr. LV4444444444 (turpmāk – Iesniedzēja) – vēršas pie VID ar lūgumu sniegt uzziņu atbilstoši Administratīvā procesa likuma 98. pantam par muitas vērtības noteikšanas principiem, kas ietver jautājumu par darījuma noslēgšanas līguma formu, darījumos, kuri tiek noslēgti starptautiskā vidē, ko izmanto par pamatojumu muitas vērtības noteikšanā.

Turpinājumā ir detalizēti aprakstīta esošā situācija, kā arī normatīvo aktu izklāsts un Iesniedzējas izpratne par tiem.

I. Pamatinformācija un situācijas apraksts

Iesniedzēja ir Latvijā dibināts uzņēmums, kas specializējas interjera dizaina projektu izveidē. Iesniedzēja saimnieciskās darbības ietvaros piedāvā gan atsevišķu pakalpojumu un preču klāstu, gan komplicētu pilna cikla pakalpojumu klāstu, sākot no projektēšanas līdz pat materiālu piegādei, mēbeļu un citu interjera elementu nodrošināšanai un gala montāžai. Ņemot vērā minēto, Iesniedzēja saimnieciskās darbības vajadzībām regulāri veic sadarbību ar trešo valstu preču pārdevējiem un veic iegādāto preču importu Latvijā.

Savas saimnieciskās darbības ietvaros Iesniedzēja regulāri iepērk preces, kas nepieciešamas saimnieciskās darbības realizēšanai, tostarp arī no sadarbības

partneriem ārpus Eiropas Savienības teritorijas, iegādātās preces turpmāk importējot un izlaižot brīvā apgrozījumā Latvijā. Iesniedzēja, importējot preces un deklarējot laišanai brīvā apgrozībā, muitas vērtību nosaka pēc darījuma vērtības metodes jeb pamatmetodes, kad muitas vērtība tiek noteikta pēc faktiski samaksātās cenas par precī. Iesniedzējas veiktie darījumi par preču iegādi notiek starptautiskā vidē, kur svarīga ir efektivitāte un darījuma noslēgšanas ātrums, tāpēc rakstisks līgums tā standarta izpratnē ar darījumi partneriem jeb pārdevējiem netiek slēgts. Tā vietā, tipiskos gadījumos, savstarpējā vienošanās starp preču pārdevēju un pircēju tiek pamatota vai nu ar pasūtījuma veidlapu (angļu valodā – *purchase order*), vai ar apmaksas rēķiniem (gan avansa, gan gala rēķini). Sadarbojoties ar pārdevējiem, tiek veidotas individuālas attiecības, kuras balstītas uz uzticību, tāpēc komunikācija un darījums lielākoties tiek noslēgti e-pastā vai pat sazvānoties, kas ir starptautiskas tirdzniecības ierasts darījumu noslēgšanas veids. Tipiski darījuma cikls ir šāds.

1. Iesniedzējas projektu vadītājs, kuram ir nodibinātas attiecības ar konkrēto piegādātāju, izvērtējot preču katalogu, komunicē ar preču piegādātāju par:

- vēlamās preces apjomu un pieejamību;
- piegādes nosacījumiem (kura puse apņemas segt piegādes izmaksas, piegādes vietu un laiku);
- apjoma atlaidi pret kataloga cenu (vienošanās par atlaidi tiek diskutēta pirms pasūtījuma noformēšanas elektroniskā komunikācijā).

2. Pēc vienošanās par preču apjomu, piegādes nosacījumiem un gala cenu preču piegādātājs izraksta avansa rēķinu. Avansa rēķinā pārsvarā tiek norādīta arī sākotnējā preces kataloga vērtība, taču tam ir tikai informatīvā nozīme, jo par atlaidi jau iepriekš vienojās projektu vadītājs.

3. Iesniedzēja veic avansa rēķina apmaksu.

4. Pēc avansa rēķina apmaksas un naudas saņemšanas tiek uzskatīts, ka abas puses ir vienojušās par darījuma norisi, un preču piegādātājs veic preču piegādi.

5. Preču piegādātājs izraksta gala rēķinu par preču piegādi Iesniedzējai. Preču piegādes rēķinā, līdzīgi kā avansa rēķina gadījumā, tiek norādīta arī preču kataloga vērtība, taču gala summai tiek piemērota atlaide, par kuru abas puses vienojās pirms darījuma uzsākšanas. Rēķinā preču gala cena tiek identificēta kā cena ar atlaidi (angļu valodā – *special discounted price*).

6. Veicot preču importu Latvijas teritorijā, Iesniedzēja uzskata, ka par muitas vērtību ir uzskatāma faktiski samaksātā vērtība par precēm, tas ir, preču cena ar atlaidi (*special discounted price*), nevis preču kataloga vērtība, papildus pieskaitot transportēšanas izmaksas.

Faktiski samaksātā preces cena un, piemēram, tai piemērotās atlaides, par ko vienojušās darījuma puses, tiek apliecināta ar izrakstītajiem un apmaksātajiem preču pārdevēja rēķiniem un bankas maksājumu dokumentiem.

Veicot preču iegādi, ir svarīgs darījuma informācijas aprites un noslēgšanas ātrums, kā arī līguma sagatavošana standarta rakstiskā formā aizņem papildu resursus un laiku. Papildus Iesniedzēja vēlas piebilst, ka, noslēdzot līgumu standarta rakstiskā formā, tas ierobežo darījuma elastību sarežģījumu gadījumos, jeb darījuma partneri ir ierobežoti ar līgumā noteikto, un izmaiņu veikšanas gadījumā jāveido papildus vienošanās pie līguma vai grozījumi, savukārt, veicot komunikāciju

e-pastā, šādas situācijas ir risināmas daudz vienkāršāk un ātrāk. Šāda savstarpēja uzticība darījumu partneriem atvieglo darījumu noslēgšanu un turpmāko sadarbību.

Ņemot vērā aprakstīto situāciju, pie apstākļiem, kad, veicot preču iegādi no starptautiskiem sadarbības partneriem ar turpmāku preču importu Latvijā, situācijā, kad starp Iesniedzēju un preču piegādātāju nav noslēgts rakstisks līgums tā standarta izpratnē, Iesniedzēja vēlas saņemt skaidrojumu par muitas vērtības noteikšanai piemērojamo metodi, kā arī par to, kādi attaisnojuma dokumenti nepieciešami, lai pamatotu darījumam piemērotās atlaides.

II. Juridiskie apsvērumi un pamatojums

2.1. Muitas vērtības noteikšanas metodes. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 9. oktobra Regulas (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (turpmāk – SMK), muitas vērtība nosakāma pēc sešām metodēm: darījuma vērtības metode (pamatmetode) (SMK 70.–72. pants), darījuma vērtības metode identiskām precēm (SMK 74. pants), darījuma vērtības metode līdzīgām precēm (SMK 74. pants), darījuma vērtības metode, kas balstās uz vienas vienības cenu (SMK 74. pants), aprēķinātās vērtības metode (SMK 74. pants), Eiropas Savienības muitas teritorijā pieejamo datu metode (SMK 74. pants).

Metodes piemērojamas secīgi, sākot ar darījuma vērtības metodi jeb pamatmetodi. Ar darījuma vērtības metodi nosaka muitas vērtību, pamatojoties uz faktiski samaksāto vai maksājamo cenu par precēm, kad tās pārdod izvešanai uz Eiropas Savienības muitas teritoriju, kuru iesniedzēja izmanto, nosakot preču vērtību, tās deklarējot laišanai brīvā apgrozībā, kā tas noteikts SMK un Komisijas 2015. gada 24. novembra Īstenošanas regulā (ES) 2015/2447, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (turpmāk – Īstenošanas regula).

SMK 71. pantā tiek noteiktas pieskaitāmās izmaksas un 72. pantā noteiktas izmaksas, kuras neiekļauj muitas vērtībā, kas saistītas ar konkrēto preci. Papildus aprēķinot muitas vērtību, izmantojot darījuma vērtības metodi, kā tas noteikts SMK 70. panta 1. punktā, ir jāņem vērā piemērotās atlaides saskaņā ar Īstenošanas regulas 130. pantu, daļējas piegādes noteikumi saskaņā ar Īstenošanas regulas 131. pantu un preces cenas korekcijas saskaņā ar Īstenošanas regulas 132. pantu.

Saskaņā ar Īstenošanas regulas 130. panta nosacījumiem, lai noteiktu muitas vērtību saskaņā ar SMK 70. panta 1. punktu, ņem vērā atlaides, ja muitas deklarācijas pieņemšanas laikā pārdošanas līgumā paredzēta to piemērošana un apjoms. Respektīvi, Īstenošanas regulā noteikts, ka piemērotās atlaides tiek ņemtas vērā tajos gadījumos, ja par tām muitas deklarācijas pieņemšanas brīdī darījuma līgumā ir paredzēta to piemērošana un apjoms. Tātad, gramatiski interpretējot Īstenošanas regulas 130. panta nosacījumus, var šķīst, ka atlaides pierādīšana būtu iespējama vienīgi ar standarta rakstiskā formā noslēgtu līgumu. Tomēr, ņemot vērā, ka darījumi ir starptautiski, līgumi tā primārās izpratnes standarta formā Iesniedzējas gadījumā netiek noslēgti, bet gan vienošanās tiek panākta, izmantojot elektronisku komunikāciju e-pastā, un par preču gala vērtību tiek izrakstīts rēķins saskaņā ar savstarpējo vienošanos, kura tika panākta pirms maksājuma veikšanas, kas starptautiskā vidē ir ierasta komercprakse. Turklāt atbilstoši likuma “Par nodokļiem

un nodevām” 23. panta četrpadsmitajai daļai nodokļu administrācija nosaka nodokļa maksājuma apmēru, ņemot vērā nodokļu maksātāja atsevišķa darījuma vai darījumu kopuma ekonomisko saturu un būtību, nevis tikai juridisko formu.

Tādējādi Iesniedzēja vēlas saņemt apstiprinājumu, ka šāda vienošanās par darījumu e-pasta formā, kuras izpildi apliecina izrakstītie rēķini un bankas maksājumu dokumenti, tiek uzskatīta par darījuma līguma noslēgšanu, kas ņemama vērā, nosakot muitas vērtību, importējot preces Latvijas teritorijā.

2.2. Starptautisku komerciālu darījumu noslēgšanā rakstveida līgums var nebūt standarta formā.

Iesniedzēja norāda, ka saskaņā ar Latvijas Republikas Civillikuma 1511. pantu līgums plašākā nozīmē ir ikkatra vairāku personu savstarpēja vienošanās par kādu tiesisku attiecību nodibināšanu, pārgrozīšanu vai izbeigšanu. Līgums šaurākā, šeit pieņemtā nozīmē ir vairāku personu savstarpējs ar vienošanos pamatots gribas izteikums, kura mērķis ir nodibināt saistību tiesību. No kā secināms, ka līgums ir jebkura, vismaz divu personu, savstarpēja vienošanās, kurā tiek izteikta griba no abām pusēm noslēgt konkrētas saistību tiesības.

Ņemot vērā, ka noslēgtie darījumi ir starptautiski, papildus nepieciešams ņemt vērā starptautiskās tirdzniecības tiesību aktus un to, kā tiek noslēgti komerciāli darījumi starp personām, kas atrodas dažādās valstīs. Iesniedzēja norāda, ka līguma slēgšanas forma ir darījuma partneru brīva izvēle, kā arī par katru darījumu sastādot standarta līgumus, kas rada papildus administratīvo slogu. Par līguma noslēgšanas brīvību tiek atrunāts 1980. gada 11. aprīļa Vīnes konvencijā “Apvienoto Nāciju Organizācijas konvencija par starptautiskajiem preču pirkuma līgumiem” (turpmāk – ANO konvencija). ANO konvencijas 11. pantā noteikts, ka pirkuma līgums nav jānoslēdz vai jāapliecina rakstveidā un uz to neattiecas nekādas citas formas prasības. To var pierādīt ar jebkādiem līdzekļiem, ieskaitot lieciniekus. ANO konvencijas 11. pants apliecina to, ka pirkuma līgumam nav jābūt obligāti kādā noteiktā formā, tā noslēgšanu var apliecināt ar jebkādiem līdzekļiem.

Iesniedzējas gadījumā darījuma noslēgšanas nosacījumi, par ko vienojas darījuma partneri, nepieciešamības gadījumā tiek apliecināti ar rēķiniem un bankas maksājumus apliecinājošiem dokumentiem. Ar rēķina izrakstīšanu tiek norādīti pārdevēja izvirzītie darījuma nosacījumi attiecībā uz preces cenu un daudzumu, norādot, piemēram, gan preces sākotnējo (kataloga) cenu, gan preces faktisko jeb samazināto cenu (*special discounted price*). Pircējs, veicot šī rēķina apmaksu, apliecina, ka ir iegādājies preces un piekrīt izvirzītajiem līguma nosacījumiem, kam par pamatojumu ir bankas maksājuma dokumenti.

Balstoties uz darījuma būtību un to, ka tas noslēgts starp personām, kas atrodas dažādās valstīs, darījuma noslēgšana var tik balstīta uz starptautisko komerclīgumu noslēgšanas principiem, kuros arī tiek uzsvērta darījuma partneru brīva izvēle attiecībā uz darījuma līguma noslēgšanas formu. Piemēram, *UNIDROIT* 2016. gada starptautisko komerclīgumu principi (turpmāk – *UNIDROIT* principi), kas ir izstrādāti ar mērķi veicināt līgumu slēgšanu, interpretāciju un izpildi starptautiskajā biznesā, kurā dažādi līgumu veidi un formas var būt piemēroti atkarībā no situācijas un vajadzībām.

UNIDROID principu ievadā tiek noteikts, kādiem mērķiem var tik izmantoti apkopotie principi, proti: principi nosaka vispārīgus noteikumus starptautiskajiem komerclīgumiem, tos piemēro, kad puses ir vienojušās, ka tie noteikts viņu līguma darbību, tos var piemērot, ja puses ir vienojušās, ka to līgumu reglamentē vispārējie tiesību principi, *lex mercatoria* vai tamlīdzīgi, tos var piemērot, ja puses nav izvēlējušās tiesību aktus, kas regulētu savu līgumu, tos var izmantot, lai interpretētu vai papildinātu starptautiskos vienotos tiesību aktus, tos var izmantot, lai interpretētu vai papildinātu nacionālos tiesību aktus, tie var kalpot par paraugu valsts un starptautiskajiem likumdevējiem.

Principos minēts, ka tos iespējams izmantot, lai interpretētu vai papildinātu gan starptautiskos, gan nacionālos tiesību aktus.

UNIDROT principu 1.1. pantā un 1.2. pantā tiek skaidrots, ka līguma noslēgšana var būt brīvā formā un nav noteiktas konkrēta līguma veidlapas, kurā nepieciešams iekļauties, papildus līguma slēdzēja puses var brīvi izvēlēties līgumā iekļaujamo saturu. Tas nozīmē, ka līgums, kas sastādīts atbilstoši *UNIDROIT* principiem, var tikt noslēgts mutiski, rakstiski, e-pastā vai pat pa pastu. Galvenais, ka puses ir vienojušās par līguma būtību, noteikumiem un nosacījumiem un ka tās ir brīvi un skaidri izteikušas savu piekrišanu.

2.3. Nosakot maksājamo nodokļu apmēru, jāņem vērā darījumu kopuma ekonomiskais saturs un būtība, nevis tikai juridiskā forma.

Iesniedzēja norāda, ka atbilstoši likuma “Par nodokļiem un nodevām” 23. panta četrpadsmitajai daļai nodokļu administrācija nosaka nodokļa maksājuma apmēru, ņemot vērā nodokļu maksātāja atsevišķa darījuma vai darījumu kopuma ekonomisko saturu un būtību, nevis tikai juridisko formu. Tādējādi nepieciešams ņemt vērā ne tikai muitas vērtības aprēķināšanas nepieciešamo dokumentu juridisko formu – līgumu standarta formu, kurā tiek atrunāts par preces cenu un citiem nosacījumiem, bet arī darījuma vispārējo būtību. Tādēļ līguma forma tā standarta izpratnē ir tikai sekundārs darījumu apliecinošs dokuments, gan rakstiska standarta formāta līguma, gan cita veida vienošanās, piemēram, e-pastā, rada līdzvērtīgu rezultātu, jeb pārdevējs ir pārdevis precī, bet pircējs to iegādājies.

Balstoties uz visām iepriekš minētajām tiesību normām, Iesniedzēja uzskata, ka līguma noslēgšanas forma ir darījumu partneru brīva izvēle un par līgumu tiek uzskatīta jebkura vienošanās, kur abi darījuma partneri ir izteikuši brīvu gribu un piekrišanu darījuma īstenošanai.

III. Iesniedzējas jautājumi

Atbilstoši iesniegumā aprakstītajam Iesniedzēja lūdz VID apstiprināt izpratnes pareizību, ka:

1. starptautiskā vidē noslēgto līgumu forma ir darījumu partneru brīva izvēle un par līgumu tiek uzskatīta jebkura vienošanās, kur abi darījuma partneri ir izteikuši brīvu gribu un piekrišanu;

2. muitas vērtībai piemērojot darījuma vērtības metodi saskaņā ar SMK 70.–72. panta nosacījumiem, iesniedzējai ir tiesības piemērot Īstenošanas regulas 130. panta nosacījumus un par darījuma vērtību uzskatīt faktiski samaksāto vērtību par importētajām precēm, kurai piemērota atlaide, un piemēroto atlaidi var pierādīt

ar citiem līdzekļiem, ne tikai standarta rakstiskā formā noslēgtu līgumu, kā piemēram:

- a. saņemtais nodokļu rēķins, kurā ir norādīta cena ar atlaidi;
- b. bankas maksājumi, kas pierāda faktiski samaksāto summu, kas atbilst rēķinā norādītajai summai ar atlaidi;
- c. jebkāda veida komunikācija, ieskaitot saraksti elektroniskā formātā, kas veikta starp preču piegādātāju un iesniedzēju, kurā puses vienojas par piegādes nosacījumiem un piemērojamo cenu.

VID, izvērtējis iesniedzējas iesniegumā ietverto faktu aprakstu un no minētajiem faktiem izrietošus konkrētus jautājumus, uz kuriem atbildes ir atkarīgas no to juridiskā vērtējuma, sniedz šādu uzziņu par iesniedzējas otro uzdoto jautājumu.

Saskaņā ar SMK 70. panta 1. punktu preču muitas vērtības pamatbāze ir darījuma vērtība, kas ir faktiski samaksātā vai maksājamā cena par precēm, kad tās pārdod izvešanai uz Savienības muitas teritoriju, šī cena vajadzības gadījumā tiek pielāgota.

Saskaņā ar SMK 70. panta 2. punktu faktiski samaksātā vai maksājamā cena ir kopējā summa, ko pircējs par ievestajām precēm ir samaksājis vai kas viņam jāmaksā pārdevējam vai trešai personai pārdevēja labā, un tā ietver visus maksājumus, kuri ir samaksāti vai jāmaksā saskaņā ar ievesto preču pārdošanas nosacījumiem.

Atbilstoši Īstenošanas regulas 129. panta 1. punktam faktiski samaksātā vai maksājamā cena Kodeksa 70. panta 1. un 2. punkta nozīmē ietver visus maksājumus, kurus kā ievesto preču pārdošanas nosacījumu pircējs ir veicis vai kuri tam ir jāveic jebkurai no šādām personām: a) pārdevējam; b) trešajai personai pārdevēja labā; c) ar pārdevēju saistītai trešajai personai; d) trešajai personai, ja maksājums minētajai personai tiek veikts, lai izpildītu pārdevēja pienākumu.

Saskaņā ar Īstenošanas regulas 130. panta 1. punktu, lai noteiktu muitas vērtību saskaņā ar Kodeksa 70. panta 1. punktu, ņem vērā atlaides, ja muitas deklarācijas pieņemšanas laikā pārdošanas līgumā paredzēta to piemērošana un apjoms. Atbilstoši Īstenošanas regulas 130. panta 2. punktam ņem vērā ar pirmstermiņa samaksu saistītās atlaides, kas attiecas uz precēm, par kurām cena faktiski nav samaksāta muitas deklarācijas pieņemšanas laikā. Saskaņā ar minētā panta 3. punktu neņem vērā atlaides, kas izriet no līguma grozījumiem, kuri veikti pēc tam, kad pieņemta muitas deklarācija.

Saskaņā ar Eiropas Savienības tiesas judikatūru Eiropas Savienības regulējums muitas vērtēšanas jomā ir vērsts uz to, lai izveidotu taisnīgu, vienveidīgu un neitrālu sistēmu, kas izslēdz patvaļīgu vai fiktīvu muitas vērtību izmantošanu (sk. 2017. gada 9. novembra sprieduma lietā Nr. C-291/15 23. punktu). Lai arī muitas vērtība parasti nosakāma, ņemot vērā par precēm faktiski samaksāto vai maksājamo cenu, šī cena ir lielums, kurš iespējami pēc vajadzības jāpielāgo, lai novērstu muitas vērtības patvaļīgu vai fiktīvu noteikšanu. Proti, darījuma vērtībai ir jāatspoguļo importētās preces patiesā ekonomiskā vērtība, un tajā jāņem vērā visi šīs preces ekonomisko vērtību veidojošie aspekti (*turpat, 25. un 26. punkts*).

Tiesību akti muitas jomā SMK 5. panta 2. punkta izpratnē neparedz rakstveida formu preču pirkuma līgumiem, tādējādi precei piemēroto atlaidi var pierādīt ar citiem līdzekļiem, ne tikai rakstiskā formā noslēgtu līgumu, tai skaitā rēķinu, kurā ir norādīta cena ar atlaidi, bankas maksājumiem, kas pierāda faktiski samaksāto summu, jebkādiem citiem pierādījumiem, kas apliecina, ka puses ir vienojušās par darījuma būtiskām sastāvdaļām – precī un preces cenu. Tomēr katrā gadījumā papildus, lai pamatotu muitas vērtību, atkarībā no darījuma apstākļiem ir izvērtējams pierādījumu apjoms un veids.

Sniedzot uzziņu, izmantotas šādas tiesību normas: SMK 5. panta 2. punkts, 70. panta 1. un 2. punkts, Īstenošanas regulas 129. panta 1. punkts, 130. pants.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 101. panta ceturtajai daļai uzziņu var apstrīdēt augstākā iestādē. Ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, uzziņa nav apstrīdama. Tā nav pārsūdzama tiesā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1. panta otro daļu augstāka iestāde ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kas hierarhiskā kārtībā var dot rīkojumu iestādei vai atcelt tās lēmumu. Ņemot vērā, ka VID attiecībā uz uzziņu apstrīdēšanu nav augstākas iestādes, šī uzziņa nav apstrīdama un pārsūdzama.

Par iesniegumā uzdoto pirmo jautājumu informējam.

Administratīvā procesa likuma 9. nodaļas “Uzziņa par savām tiesībām” mērķis ir iestādei saistošu skaidrojumu sniegšana par privātpersonas tiesībām konkrētajā tiesiskajā situācijā.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 98. panta pirmajai un trešajai daļai privātpersonai ir tiesības saņemt uzziņu par savām tiesībām konkrētajā tiesiskajā situācijā. Iesniegumā par uzziņu ietver faktu aprakstu, no minētajiem faktiem izrietošu konkrētu jautājumu, atbilde uz kuru ir atkarīga no to juridiska vērtējuma, paskaidrojumu, kādēļ šāda uzziņa ir nepieciešama, pēc iesniedzēja ieskata – arī juridiskus apsvērumus.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2008. gada 14. februāra sprieduma lietā Nr. A42231904 (SKA-34/2008) 13. punktā noteikts, ka uzziņa ir veids, kā persona, pirms vēl valsts nav nodibinājusi publiski tiesiskās attiecības administratīvā akta veidā (tātad, realizējot publisko varu), var uzzināt kompetentās iestādes viedokli attiecīgajā jautājumā. Uzziņa ir iestādes atbilde uz uzdoto jautājumu par to, kā konkrētajos apstākļos ir piemērojamas tiesību normas. Caur tiesībām uz uzziņu persona īsteno tai Latvijas Republikas Satversmes 90. pantā garantētās tiesības zināt savas tiesības, kas ir vērstas uz tiesiskās noteiktības un tiesiskās skaidrības nodrošināšanu. Šīs tiesības īstenošanas rezultātā persona var plānot savu rīcību, nebaidoties, vai pati ir pareizi sapratusi tiesību normas.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2008. gada 14. februāra sprieduma lietā Nr. SKA-34/2008 17. punktā ir atzīts, ka iestādei, saņemot lūgumu izsniegt uzziņu, ir jāapzinās gan tas, ka persona prasa uzziņu tieši tā iemesla dēļ, lai noskaidrotu savus publiski tiesiskos pienākumus, gan tas, ka, ļoti iespējams, persona rīkosies atbilstoši uzziņā teiktajam.

No minētā izriet, ka uzziņas sniegšanas mērķis ir sniegt konsultāciju par to, kā pēc iestādes ieskatiem privātpersonai būtu jārikojas konkrētajā tiesiskajā situācijā, lai privātpersonas veiktās darbības saskaņā ar uzziņā norādīto iestāde uzskatītu par likumīgām.

Saskaņā ar likuma "Par Valsts ieņēmumu dienestu" 2. panta 5. punktā noteikto viens no Valsts ieņēmumu dienesta galvenajiem uzdevumiem ir šajā likumā noteiktajā kārtībā konsultēt nodokļu maksātājus nodokļu normatīvo aktu piemērošanas jautājumos. Atbilstoši likuma "Par Valsts ieņēmumu dienestu" 8. panta 7. punktam Valsts ieņēmumu dienesta uzdevumi nodokļu (nodevu) administrēšanā ir noteikti likumā "Par nodokļiem un nodevām" (18. pants). Papildus tiem Valsts ieņēmumu dienests konsultē nodokļu maksātājus nodokļu normatīvo aktu piemērošanas jautājumos, kuri attiecas uz konkrēto nodokļu maksātāju un radušies šā maksātāja ar nodokli apliekamo darbību rezultātā.

Tādējādi Valsts ieņēmumu dienests sniedz konsultācijas par jautājumiem, kas attiecas uz konkrēto nodokļu maksātāju saistībā ar nodokļu normatīvo aktu piemērošanu, tai skaitā muitas jomā. Tātad iesniegumā uzdotajiem jautājumiem jābūt par nodokļu normatīvo aktu piemērošanu konkrētā tiesiskajā situācijā, kam varētu sekot iesniedzēja rīcība atbilstoši iestādes sniegtai uzziņai un par kuriem iestāde vēlāk attiecībā uz iesniedzēju varētu izdot administratīvo aktu.

Iesniedzēja ar iesnieguma 1. jautājumu vēlas gūt apstiprinājumu, vai starptautiskā vidē noslēgto līgumu forma ir darījumu partneru brīva izvēle un par līgumu tiek uzskatīta jebkura vienošanās, kur abi darījuma partneri ir izteikuši brīvu gribu un piekrišanu.

Minētais jautājums attiecināms uz darījumu partneru savstarpējiem civiltiesiskiem darījumiem, un tas nav uzdots par nodokļu vai muitas normatīvo aktu piemērošanas jautājumiem, tādējādi neietilpst Valsts ieņēmumu dienesta kompetencē.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 99. panta pirmo daļu, sagatavojot uzziņu, ja nepieciešams, iestāde var prasīt no iesniedzēja papildu ziņas.

Lai iesniedzējas konkrētā tiesiskā situācija un ar to saistīti konkrēti jautājumi būtu pilnībā saprotami un VID pēc to izvērtēšanas varētu sniegt iesniedzējai uzziņu, saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 99. panta pirmo daļu VID lūdz iesniedzēju precizēt iesniegumā uzdoto 1. jautājumu par nodokļu vai muitas normatīvo aktu piemērošanas jautājumiem.

Ģenerāldirektore

B. Šmite-Rože

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Paspārne 67120832